

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Letnik LXXVI. Ljubljana, 25. septembra 1939.

Štev. 8.—9.

Izhaja mesečno. — Leto 1939. — Naročnina: 50 Din letno.

52.

Papeško pismo za kongres Kristusa Kralja.

DILECTO FILIO NOSTRO

AUGUSTO TIT. S. MARIAE DE PACE

S. R. E. PRESBYTERO CARDINALI HLOND

ARCHIEPISCOPO GNESENSE ET POSNANIENSI

PIUS PP. XII

DILECTE FILI NOSTER,

SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

Exeunte hoc mense, ut libenter didicimus, Labaci, in clara urbe Carniae regionis capite, sextus ex omnibus gentibus Conventus in Christi Regis honorem sollemniter peragetur. Haec enimvero commemoratio regiae potestatis, quae Dei Patris Unigenito plane competit, anxii hisce trepidisque temporibus opportuna admodum videtur, et christiano in primis nomini, tum universae hominum societati salutares fructus est feliciter allatura. Profecto pacificum Jesu Christi imperium non est in eos solummodo, qui sacro baptismo rite sunt abluti, sed complectitur etiam quotquot numerantur christianae fidei expertes, ita ut generis humani universitas sit revera in Filii Dei potestate. Idem pariter fons privatae et communis salutis exstat: »Et non est in alio aliquo salus, nec aliud nomen est sub caelo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri« (Act. IV, 12); idem praeterea et singulis et consociatis civibus est prosperitatis auctor sinceræque beatitudinis: »Non enim aliunde beata civitas, aliunde homo; cum aliud civitas non sit, quam concursus hominum multitudo« (S. August., Ep. ad Macedonium). Itaque, si regiam Christi potestatem homines privatim publiceque agnoverint, innumera sane beneficia civilem consortionem pervadere necesse est. »Tum denique« ut verbis utamur, quae Decessor Noster Leo XIII quadraginta ante annos habuit ad universos sacrorum Antistites, »licebit sanari tot vulnera, tum ius omne in pristinae auctoritatis spem revirescet, et restituentur ornamenta pacis, atque excident gladii fluentque arma de manibus, cum Christi imperium omnes accipiant libentes eique parebunt, atque omnis lingua confitebitur quia Dominus Jesus Christus in gloria est Dei Patris« (Litt. Enc. Annum sanctum, XXV Maii MDCCCXCIX). Nos igitur, quibus tantopere est cordi, ut candida pax cum iustitia ubicumque triumphos agat, proxima sollemnia Labacensia participare, iisdemque quodammodo praesentes, ut antea ediximus, per Legatum Nostrum adesse exoptamus.

Te igitur, Dilecte Fili Noster, qui tanta erga Christum Regem pietate ac veneratione flagras, quique et archiepiscopali munere et principis Ecclesiae dignitate emines, Legatum Nostrum a latere eligimus ac renuntiamus, ut, Nostram gerens personam, Conventui ex omnibus gentibus in Christi Regis honorem Labaci ineundo nomine Nostro Nostraque auctoritate praesideas. Pro certo autem habemus te, sicut quadriennio ante, quum Eucharistico ex toto Jugoslavorum Regno Congressui praeferis, perhonorificum munus esse fauste frugifereque obiturum. Quo vero celebritas ipsa copiosiores salutis fructus christiano populo afferat, tibi ultro facultatem damus, ut, constituta die, post Sacrum pontificali ritu peractum, adstantibus fidelibus nomine Nostro benedicas plenam iisdem commissorum veniam proponens, ad praescripta Ecclesiae luerandam. Interea, ut omnium studia ac labores ex communibus optatis succedant, Apostolicam Benedictionem tibi, Dilecte Fili Noster, pariterque Episcopo Labacensi, eiusque clero ac populo effusa in Domino caritate impertimus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, die VIII mensis Iulii, anno MDCCCXXXIX, Pontificatus Nostri primo.

PIUS PP. XII.

NAŠEMU LJUBEMU SINU
AVGUSTU HLONDU, SVETE RIMSKE CERKVE
KARDINALU PREZBITERU TITULA SV. MARIJE MIRU
NADŠKOFU GNEZENSKEMU IN POZNANJSKEMU

PAPEŽ PIJ XII.

NAŠ LJUBI SIN,
POZDRAV IN APOSTOLSKI BLAGOSLOV.

Konec tega meseca, kakor smo z veseljem čuli, se bo v Ljubljani, častitem glavnem mestu Kranjske, svečano vršil VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja. Tak spomin kraljevske oblasti, ki edinorojenemu Sinu Boga Očeta resnično pristoji, je v teh težkih časih zelo primeren in bo prinesel predvsem krščanstvu, a tudi vsej človeški družbi srečnih in zveličavnih sadov. Zares! Jezusa Kristusa kraljestvo miru ne obsega le teh, ki so krščeni, temveč tudi vse, ki so zunaj krščanstva, tako da je vesoljni človeški rod pod oblastjo Sinu Božjega. On je obenem vir zasebnega in skupnega zveličanja: »zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano, da bi se mi mogli v njem zveličati« (Apd 4, 12). On je tudi početnik blaginje in resnične sreče posameznikom in državam. »Ni namreč, kakor pravi sv. Avguštin (Ep. ad Macedonium) nekaj drugega po čemer bi bila blažena država in po čemer bi bil blažen posameznik, saj ni država nič drugega kakor zlozna množica posameznikov.« Če bodo torej ljudje priznali, zasebno in javno, Kristusovo kraljevsko oblast, ni dvoma, da bo deležna državna skupnost brez števila dobrot. »Šele tedaj« — da ponovimo besede Našega prednika Leona XIII, ki jih je izpregovoril vesoljnosti škofov — »se bo pozdravilo toliko ran, šele tedaj je upanje, da bo pravo zadobilo prejšnjo avtoriteto, da se bo vrnil pravi mir, da bodo narodi odložili orožje, ko bodo vsi voljno in poslušno sprejeli Kristusovo kraljestvo in bo vsak jezik priznaval, da je Gospod Jezus Kristus v slavi Boga Očeta« (Litt. Enc. »Annum sanctum«, 25. maja 1899). Mi torej, ki tako srčno želimo, da bi povsod zmagovito zavladal srečen mir s pravičnostjo, želimo

tudi udeležiti se ljubljanskih slovesnosti in biti pri njih, kakor smo rekli, po Našem odposlancu nekako navzoči. Izbrali smo torej Tebe, Naš dragi sin, ki tako goriš v pobožnosti in češčenju do Kristusa Kralja in ki zavzemaš odlično mesto nadškofa in cerkvenega kneza, in Te imenujemo za Našega Legata a latere, da zastopaš Našo osebo na kongresu, ki se bo zbral v Ljubljani iz vseh narodov v čast Kristusa Kralja, in mu v Našem imenu in z Našo oblastjo predseduješ. Prepričani smo, da boš kakor pred štirimi leti, ko si predsedoval jugoslovanskemu evharističnemu kongresu, tako tudi sedaj častno poslanstvo srečno in plodonosno izvršil. Da bi pa slovesnost prinesla krščanskemu ljudstvu čim obilnejših zveličavnih sadov, zato Te pooblaščamo, da na določen dan po pontifikani maši navzočim vernikom podeliš v Našem imenu blagoslov in popoln odpustek, ki naj ga prejmejo po določilih sv. Cerkve. Medtem pa, da bi vse prizadevanje in delo po skupnih željah srečno uspelo, damo Tebi, Naš ljubi sin, prav tako ljubljanskemu škofu, njegovi duhovščini in ljudstvu v srčni Gospodovi ljubezni apostolski blagoslov.

Dano v Rimu pri sv. Petru, dne 8. julija 1939, v prvem letu Našega papeštva.

PAPEŽ PIJ XII.

53.

Resolucije VI. mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani

od 25. do 30. julija 1939.

1. Kongres Kristusa Kralja opozarja svet na duhovno krizo, izvirajočo iz vedno večjega razkristjanjenja in na njene usodne posledice v vsem življenju današnjega človeka. Da se ta kriza ozdravi, zahteva kongres, naj se človeška družba zopet pokristjani in prešine s Kristusovim duhom.

2. KKK se zaveda, da izvira razkristjanjenje sveta več ali manj tudi iz krivde krščanstva, ki je oslabilo v delavnosti in izgubilo na privlačnosti. Življenje v širokih slojih kristjanov obstaja le preveč v samih navadah brez duha, je zadovoljno z zgolj zunanjimi oblikami, išče le uživanje in deloma daje celo pohujšanje. Zato ima KKK vsestranski prerod krščanskega ljudstva, ki sega globoko, za prevažno zahtevo našega časa.

3. Pomen in namen te krščanske verske obnove mora biti ta, da se v vseh krščenih razvije Kristusovo življenje v vsej polnosti na globoko in široko.

4. KKK priporoča, naj se uporabljajo vse neposredne in posredne metode in nova pota, ki služijo tej bistveni in vsestranski krščanski obnovi.

5. Največ uspeha za to obnovo pričakuje KKK od skupin apostolov, vzgojenih v evangelijskem duhu in hkrati zasidranih v liturgičnem življenju Cerkve, popolnoma prešinjenih s Kristusovim duhom. Ustanovijo naj se v vsaki župniji, da bodo same po sebi postale kvas skladno rastoče obnove krščanske družbe.

6. Zdrava in zares živa jedra Katoliške akcije bodo po prepričanju kongresa najzanesljiveje zrasla, če se v laikih znova zbudi zavest, da

so v sv. krstu postali živi udje skrivnostnega telesa Kristusovega, če bodo vsi, ki so po krstu in birmi poklicani k splošnemu duhovništvu, dobivali od oltarja moč za aktivno življenje s Cerkvijo, predvsem za aktivno sodelovanje pri sv. liturgiji.

7. KKK vidi najnujnejšo sodobno nalogo Cerkve v tem, da si vzgoji nov krščanski rod, ki se bo z mladostnim ognjem sam odločil za Kristusa, si Njega vzel v svoje vsakdanje življenje in to prepočil z evangelijskimi načeli.

8. KKK upa, da bo mogoče najhitreje vzgojiti tako novo Kristusovo mladino s tem, da se primerno upošteva naravni idealizem mladine, da se ji izkazuje zaupanje, da se katoliški mladini poverijo naloge, ki se bo zanje rada zavzela, prav posebno pa s tem, da jo navdušujemo in pozivamo k osvojitvi sveta za Kristusa Kralja. Katoliška mladina bo morala dobiti temeljit in za svojo razvojno stopnjo primeren verski pouk. Trajno ji je treba izkušnje in vodstva cerkvene avtoritete. Pri tem bo mladina priznavala duhovnike za voditelje s toliko večjim veseljem in zaupanjem, kolikor bolj se ji bodo bližali kot prijatelji, zlasti pa, če bodo skušali nanjo vplivati s svojim apostolskim zgledom.

9. KKK jemlje z veseljem na znanje, da v mnogih deželah delajo katoliški izobraženci za versko obnovo. Za posebno važno smatra, da se duhovniki in laiki na enak način kar se da temeljito izobražujejo za svoj poklic in v znanstvenem delu ter duhovnem življenju tekmujejo z najboljšimi svojega naroda.

10. KKK opozarja vse narode na veliko škodo, ki preti veri in nramnosti, zlasti mladine, od uživanjaželnosti našega časa in zlasti od alkoholizma. Nujno poziva k uspešnemu pobijanju alkoholizma in priporoča, naj se ustanavljajo skupine apostolsko usmerjenih katolicánov, duhovnikov in laikov, ki z zgledom prostovoljne zadržnosti od opojnih pijac skušajo odpraviti pivske razvade in tako dajejo mladini in vsem ogroženim oporo in lep zgled.

11. KKK priporoča katoličanom vseh dežel, naj se vsako leto v postnem času en teden odpovedo vsem užitkom in, kar s tem prihranijo, darujejo za dobrodelne ali misijonske namene Cerkve.

12. KKK zahteva, naj se krščanska obnova dosledno izvaja in kaže v temeljiti nramni obnovi po Kristusovih načelih na vseh področjih življenja; v prvi vrsti, da se uresniči socialna pravičnost v gospodarskem in javnem življenju, da se uveljavijo večna načela evangelija v življenju posameznikov, a tudi pri urejanju razmer med socialnimi sloji, stanovi, plemeni, narodnostmi in ljudstvi.

13. KKK zahteva, da se poglobi in okrepi zavest vzajemne skupnosti vseh posameznih kristjanov pa tudi vseh katoliških organizacij in ustanov, ki naj se kaže predvsem v načrtnem medsebojnem podpiranju vseh idej, koristi in del katoličanov.

14. KKK vidi v prepričanju, da smo v enem nebeškem Očetu in enem Odrašeniku enotna družina, temeljno in zveličavno idejo; zato poziva katoličane vseh narodov, naj brez škode za neomahljivo zvestobo do lastnega naroda in države izkoristijo to navduševalno geslo in zbirajo vse dobromisleče.

15. KKK pozdravlja vse človeške iznajdbe, ki imajo po božji volji ta namen, da ljudi in narode med seboj zbližujejo, obsoja pa raznovrstno zlorabo radia, kina in tiska, ki delajo ne za zbliževanje, ampak za razdor med narodi.

16. KKK izraža svoje prepričanje, da se bo mogoče lotiti važnih katoliških nalog le tako, če bodo pri njih katoliški laiki kar najbolj aktivno

sodelovali. Te naloge so, da v vsa življenjska področja prodre Kristusov duh, da se ostvari krščanska kultura in da se moderni tehnični pripomočki uporabijo v poslanstvu Cerkve.

17. KKK sklene, da zaprosi sv. Očeta, naj si osvoji ustanovo kongresov Kristusa Kralja s tem, da sam imenuje pripravljalni odbor, ki bo prirejal te kongrese.

18. KKK naroča stalnemu odboru, naj ustanovi za te kongrese širši delovni odbor, katerega člani bodo hoteli sodelovati pri delu za Kristusa Kralja in bodo pripravljeni plačevati letni znesek najmanj 10 švicarskih frankov, da se s tem delo stalnega odbora postavi na trden temelj.

19. Katoličani, zbrani na 6. mednarodnem kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani iz najrazličnejših narodov sveta, so z veseljem sledili pozivu sv. Očeta k molitvi za mir in slovesno obljublajo, da bodo povsod z molitvami, žrtvami in delom sodelovali, da se človeštvu ohrani mir.

54.

Papežev blagoslov po radiu.

Sacra Paenitentiaria Apostolica

(Officium de Indulgentiis)

Decretum. De Benedictione papali ope radiophonica accepta.¹

Iam pridem multisque ex partibus supplices ad Sanctam Sedem libelli pervenerunt, per quos postulabatur ut qui Apostolica Benedictione a Summo Pontifice Urbi et Orbi sollemnibus occasionibus impertita una cum plenissima admissorum venia praesentes frui nequirent, possent tamen plenariam Indulgentiam adipisci, si ope radiophonica eadem Benedictionem pia devotaque mente acciperent.

Iamvero, re mature studioseque perpensa, infra scriptus Cardinalis Paenitentiarius Maior, in Audientia die 10 cURRENTIS mensis et anni habita, causam eiusmodi Beatissimo Patri decernendam proposuit. Augustus Pontifex vero, relatione audita ab eodem Cardinali facta, ac valde percupiens ut ea, quae progrediens aetas per humanarum disciplinarum studia invexerit, saluti animarum procurandae inserviant, decernere ac statuere dignatus est ut cum praesentes tum ii qui quovis spatio absentes, ope tamen radiophonica, Benedictionem a Summo Pontifice Urbi et Orbi impertitam pie devoteque accipiant, plenariam Indulgentiam, suetis conditionibus, lucrari possint.

Mandavit autem Sanctitas Sua ut praesens Decretum publici iuris fieret.

Contrariis quibuslibet non obstantibus, peculiari etiam mentione dignis.

Datum Romae, ex aedibus S. Paenitentiariae, die 15 Iunii 1939.

L. Card. Lauri, Paenitentiarius Maior.

L. ✠ S.

S. Luzio, Regens.

¹ AAS 1939, pag. 277.

Molitve za mir.

Ko je v Evropi izbruhnila vojska in se vsi narodi boje, da se požar razširi po vsej Evropi in uniči krščansko kulturo, blagostanje in nešteto nedolžnih življenj, je naša krščanska dolžnost podpirati odgovorne voditelje z molitvijo, s katero jim sprosimo modrosti, da bodo z božjo pomočjo ohranili mir. Z molitvijo, z zvestim izpolnjevanjem božje volje in s prostovoljno pokoro bomo najbolj gotovo nagnili božjo Previdnost, da ustavi uničujočo viхро vojske in nam prizanese.

Javne molitve za mir odrejam sledeče:

1. Oratio imperata pro pace (ex Missa pro pace) tamquam pro re gravi (dosedanje imp. odpadejo).

2. Molitvam po tihi sv. maši se namesto vzklika: Odrešenik sveta... doda prošnja: Kraljica miru, prosi za nas.

3. Po litanijah se opravi molitev za mir (Cerkveni molitvenik str. 266).

4. Rožnovenska pobožnost naj se letos povsod opravlja v isti namen.

Poleg javnih molitev pa naj verniki še mnogo molijo zasebno. Gospodje dušni pastirji, spovedniki in katehetje naj vztrajno vzpodbujajo vernike k tej molitvi.

Z vsem zaupanjem se obračajmo k preblaženi Devici Mariji, kraljici miru! Izročajmo ji svoje prošnje za mir in jo prosimo, naj te naše srčne želje uresniči po svojih materinskih namenih. Nameni materini so vedno obrnjeni v srečo otrok.

Molitev sama pa je še premalo. Priznati moramo, da smo tudi mi z mnogoterimi grehi, z bogokletjem, skrunjenjem Gospodovih dni, grešnim uživanjem itd. zaslužili kazen božje pravičnosti. Če hočemo doseči, da nam Bog prizanese, moramo molitvi pridružiti pokoro. S spokornostjo in točno pokorščino božjim zapovedim bomo vsaj nekoliko zadostili za svoje grehe in se tako vredne izkazali božjega usmiljenja.

Zato pozivam vse vernike, zlasti vse organizacije, da v duhu te spokornosti opuste vse hrupne veselice, vse plesne in priložnosti za pijančevanje ter se z vso vmeno posvete resni vzgoji svojih članov.

Prav posebno prosim bolnike, da darujejo svoje bolečine Bogu v zadoščenje za vse javne žalitve in za ohranitev miru. Pa še nedolžne otroke prosim, naj ne nehajo moliti k Jezusu, ljubitelju čistih in vernih otroških duš, da nam in bodočemu rodu ohrani sladki dar miru.

Končno pa ne smemo pozabiti na hvaležnost. Zahvaljujmo se ljubemu Bogu, da nas je doslej obvaroval grozot vojske. Obljubimo mu vsak v svojem srcu, da mu bomo še bolj hvaležni, če nas usliši in tudi zanaprej obvaruje vsega hudega, ki je v zvezi z vojskami. Že zdaj določimo — vsak zase — s čim in kako bomo svojo hvaležnost izkazovali, ko bo vsaka nevarnost prešla. Tudi to sklenimo že zdaj, da se bomo Bogu tudi javno in skupno na najprimernejši način zahvalili, ne samo enkrat, ampak stalno vsako leto.

Če vse to storimo, smemo gledati s polnim zaupanjem v bodočnost. Saj se s tem popolnoma izročimo v roke božje — in kje bi mogli biti bolj varni?

V Ljubljani, dne 2. septembra 1939.

† Gregorij,
škof.

Misijonski praznik.

Misijonska nedelja je praznik Kralja miru, ki vabi vse narode, da vstopijo v Petrov hlev in se združijo med seboj v ljubezni in edinosti, ker so udje skrivnostnega Kristusovega telesa. Čeprav nam doni na ušesa od vseh strani rožljanje orožja in bi se zdelo, da zdaj ni čas za misijonsko delovanje, ne smemo pozabiti, da nas ljubezen do Kristusa prinuja in sili, da širimo posebno sedaj z vso vnemo Njegovo kraljestvo na zemlji.

Nikdar še ni bila misijonska armada tako dobro organizirana in tako številna kakor danes, saj šteje 266.000 misijonskih delavcev: duhovnikov, bratov, katehistov. Pa tudi še nikdar ni bilo misijonsko polje tako zrelo za žetev, kot danes. V enem samem letu je število katolikov naraslo za 440 tisoč vernikov, v Aziji za 212.000. V zadnjem desetletju je število katolikov v misijonskih pokrajinah naraslo za skoraj sedem milijonov, torej za več, kakor je katolikov v Jugoslaviji. Za te množice je treba mnogih cerkva, katehistov itd. Toda pred vratmi cerkve še čaka cela milijarda ljudi v Aziji, v Afriki pa 150 milijonov, na nove misijonarje, cerkve itd. Pot med te množice je skoraj povsod odprta in prosta in treba je, da kličemo z vso gorečnostjo h Gospodu, da naj vzbudi novih delavcev za svoj vinograd.

Misijonska nedelja je določena od sv. stolice za to, da dušni pastirji vžgejo v srcih znova misijonski ogenj in da vse vernike združijo v veliki misijonski armadi Družbe za širjenje vere, ki naj moli, daruje, žrtvuje za misijone in misijonarje, da širijo bolj kot kdaj Kristusovo blagovest med verniki.

Vsi gospodje duhovniki so iskreno naprošeni, da z isto in še večjo gorečnostjo kot doslej skrbno pripravijo praznovanje misijonske nedelje in jo slovesno obhajajo.

V nedeljo, dne 15. oktobra t. l., naj bi se z vseh prižnic oznanilo:

1. da bo 22. oktobra misijonska nedelja;
2. da se bo vršila tridnevna priprava (19., 20. in 21. oktobra) z blagoslovom, molitvijo za misijone iz cerkvenega molitvenika in kratkim misijonskim nagovorom;
3. na predvečer, dne 21. oktobra, naj daljčasno zvonjenje opozarja na misijonsko nedeljo;
4. verniki naj sprejmejo svete zakramente za misijone;
5. na misijonsko nedeljo bodo misijonske pridige; vse zbirke tega dne naj veljajo za DŠV;
6. določen čas bodi izpostavljeno sv. Rešnje Telo in popoldne naj se opravi molitvena ura za misijone.

O priliki misijonskega praznika naj blagovolijo gg. duhovniki pregledati in urediti znova DŠV, da bo pravilno organizirana v njihovih župnijah. Sotrudniki in sotrudnice naj se znova opozarjajo, da od svojih desetnih mesečno pobirajo dinar ali pol dinarja.

Načelo za letošnje leto naj bo: Vsaka župnija naj zbere tekom leta toliko dinarjev, kolikor je vernikov.

Naša misel nikakor ni drzna, ker v našo veliko radost v ljubljanski škofiji miloščina za DŠV raste od leta do leta. Tako znaša zbirka lanske leto 230.630.60 din.

Vodstvo DŠV bo začetkom oktobra poslalo vsem župnijam potrebne tiskovine (plakate, statistiko, osnutke za pridige in razne misijonske brosure) ter prosi čč. gg., da blagovolijo:

1. organizirati razprodajo misijonskih publikacij;
2. nerazpečano vrniti na škofijski ordinariat v Ljubljani;
3. nakazati zbirko misijonske nedelje po položnici »Družbe za širjenje vere«, ček. račun 13.792, na škofijski ordinariat z označbo, koliko znaša zbirka za DŠV in koliko izkupiček za razpečane publikacije, kakor bo na položnici označeno.

Škofijsko vodstvo DŠV.

57.

Letošnji praznik Kristusa Kralja — zahvalni dan.

Kristus Kralj je uslišal naše molitve in omogočil, da se je v dneh od 25. do 30. julija izvršil v Ljubljani 6. mednarodni kongres Kristusa Kralja v vsem sijaju in v mirnem sodelovanju devetnajstih narodov.

Za velike milosti kongresa se moramo Kristusu iz vsega srca zahvaliti. Letošnji praznik Kristusa Kralja uporabimo za to zahvalo. Verniki naj se povabijo, da na ta praznik prejmejo v obilnem številu prav vredno in skesano sv. obhajilo in ga darujejo Kristusu Kralju v zahvalo. V pridigah naj se verniki opozoré na dolžnost hvalečnosti. Obenem pa z zahvalo združimo prošnjo, naj Kristus med nami in med vsemi narodi sveta razširi in utrdi svoje kraljestvo milosti, ljubezni, pravice in miru!

V Ljubljani, dne 21. septembra 1939.

† Gregorij,
škof.

58.

Zborovanje duhovnikov dne 25. oktobra 1939.

Na kongresu Kristusa Kralja so bile sklenjene dvojne resolucije: a) splošne za ves katoliški svet, katere so objavljene v tem Škofijskem listu; b) posebne za naše domače razmere na slovenskem zborovanju.

Te resolucije ne smejo ostati papir, ampak moramo po njih urediti pastirovanje, da bo kos novim težkim nalogam, ki jih čas nalaga katoliški duhovščini povsod in zlasti še pri nas.

Da se temeljito pomenimo, kako naj v resničnem življenju izvedemo sklepe resolucij, sklicujem posebno zborovanje duhovnikov za sredo, dne 25. oktobra t. l. ob 9 dopoldne, ki bi trajalo od 9—12 in od 2—4 pop. Oddaljenejše dekanije naj pošljejo vsaj dva zastopnika, ki bosta potem na sodalitetnih konferencah izčrpno poročala o tem zborovanju, da bo vsebina referatov postala znana slehernemu duhovniku v škofiji. Tvarine je toliko, da je ni mogoče obdelati dosti temeljito na enem sestanku, zato bo, ako Bog da, še drugo zborovanje enkrat kasneje.

Spored zborovanja: 1. Kristus Kralj in duhovnik (škof Rožman); 2. Pogosto obhajilo — skrivnost verske obnove (g. Tomaž Tavčar C. M.); 3. Verski prepoved in vzgoja (g. dekan Anton Skubic); 4. Posvečevanje nedelje (g. župnik Anton Vovk); 5. Zvestoba v malem (g. svetnik Janez Kalan).

Zborovanje se bo vršilo v dvorani Rokodelskega doma.

V Ljubljani, dne 21. septembra 1939.

† Gregorij,
škof.

Mašni štipendij za binacijo.

1. Če župnik ali župni upravitelj v nedeljo in zapovedane praznike binira, sme po indultu sv. stolice sprejeti za drugo mašo štipendij, ki ga pa mora v celoti (integre) oddati ordinariju ad causas pias. (C. Conc. 18. mai. 1896; Lj. Šk. l. 1898, str. 14). Mašnik mora vso vsoto štipendija prepustiti ordinariju tudi tedaj, ko je štipendij večji od običajnega škofijskega štipendija.

More pa ordinarij v posameznem primeru ex titulo extrinseco določiti kako povračilo za trud, dolgo pot itd.

2. In festis suppressis sme župnik ali župni upravitelj za sv. mašo sprejeti štipendij proti temu, da pošlje štipendij ordinariju ad causas pias.

Ce je v tem primeru štipendij večji od običajnega škofijskega štipendija (večji: po štolnem redu n. pr. za mašo ob poroki, ob pogrebu, ali ker verniki dajo večjo vsoto »intuitu personae vel ob majorem labore aut incommodum«), mora mašnik poslati ordinariju samo običajni škofijski štipendij, drugo pa sme ohraniti zase (C. Conc. 10. nov 1917; AAS 1918, 368—373).

Lj. šk. l. 1931, str. 44—45 (III. casus de stipendio pro missa etc.) pravi sicer: v o b e h s l u č a j i h (t. j. štipendij za binacijo in štipendij za odpravljene praznike) veže dolžnost oddati štipendij ordinariju integre juxta rescript. S. Congr. Conc. (Šk. l. 1898, str. 14). — A k temu je pripomniti: 1. C. Conc. rabi izraz »integre« samo v dekretu, v katerem dovoljuje štipendij za binacijo, ne pa v dekretu o štipendiji in festis suppressis.

2. Razliko pri višjem štipendiju in festis suppressis sme mašnik ohraniti po zgoraj navedenem odloku C. Conc. 18. nov. 1917.

3. Tudi odlok C. Conc. 18. nov. 1937 (AAS 1938, 102) ni v tej stvari nič premenil.

Pastoralne konference v letu 1936.

Na pastoralnih konferencah v l. 1936, ki so se v vseh dekanijah vršile o pravem času in pravilno po predpisih, so se obravnavala prav važna vprašanja, od katerih je predvsem odvisen uspeh v dušnopastirskem delu: vprašanje o duhovništvu, ki naj po Kristusovem poslanstvu in v njegovem imenu nadaljuje njegovo odrešilno delo; vprašanje o prvenstveni nalogi duhovništva, ki je po Kristusovem naročilu poučevanje, pridiga; in socialno vprašanje, od katerega pravilnega reševanja zavisí mir med narodi in državami ter obstoj krščanske kulture in zagotovitev nadaljnega napredka.

Iz obilice globokih misli in praktičnih nasvetov, ki so jih gospodje iznesli v referatih in debatah, v katere so po svojem izkustvu živalno posegali, navedem samo nekatere resnice in navodila, ki nam morajo biti, kakor so nam sicer znane, vendar vedno kakor nove in žive postavljene pred oči, da jih ne pozabimo in ne zanemarimo.

I. Na pomladanski pastoralni konferenci je bil glavni referat: »Kakšna naj bo pridiga za današnji čas po vsebini in obliki.« Pridiga je naše najmočnejše orožje. Pa se pritožujemo, da pridige več ne vlečejo, da se ljudje ne zanimajo zanje, ali pa jih samo iz navade poslušajo. So pač razni

vzroki zato: po svetovni vojni je svet zmaterializiran in ta duh časa vleče za seboj tudi dobre; ljudje so navezani samo na tostransko življenje, beseda o grehu in posmrtnosti ni prijetna današnjemu človeku; ljudje so zaradi raznih predavanj, govorov, shodov in prireditev razvajeni, zato jih pridiga včasih ne zanima, posebno če ni dobro pripravljena in v prikupljivi obliki podana. Zato pa je imel ravno ta referat namen, da bi se gospodje med seboj pomenili, kako bi pridigo času primerno dvignili in si pri vernikih pridobili zopet vsakdanjo veljavo.

Pridiga je ravno za današnje čase zelo važna. Na eni strani ogrožajo verske resnice novodobne zmote: materializem v raznih oblikah, nacionalna cerkev, rasizem, adventizem i. dr.; na drugi strani je pa nevednosti in neznanja med verniki veliko, zaradi česar imajo prevratne ideje uspeh, ker znajo zlasti udariti na socialno plat, kjer je človek najbolj občutljiv. V to razdvojenost mora posvetiti pridigar z jasno in odločno besedo božjo, v kateri je tudi milost božja, ki je glavni pogoj, da pridigarjeva beseda obrodi sad in vernike ohrani na pravi poti, ali jih nanjo privede.

a) Vsebina pridige. Ta del so vsi referentje dobro in temeljito obdelali. O čem naj pridigamo? Govoriti moramo o vsem, kar je potrebno za zveličanje. Vsaka doba pa ima prav posebne potrebe, na katere se je treba ozirati tudi pri izbiri tvarine za pridigo. Ozirati se moramo na potrebe svojih poslušalcev, zato pa moramo versko življenje v svoji župniji dobro poznati.

Glavni namen naši pridigi naj bo poživljenje vere, ker danes je boj med vero in nevero. Zato so potrebne pridige o veri, o Bogu, o božji previdnosti; o Kristusu, njegovi osebi, delih, naukih, o Cerkvi dogmatično in historično, o njenem odnosu do drugih verskih družb; v času socialnih prevratov in zmot tudi o socialnem vprašanju pridigar ne sme molčati, zlasti sedaj ne, ko imamo z najvišjega mesta točen nauk in stališče Cerkve v papeških okrožnicah. Dokler verniki nimajo pravih pojmov o milosti božji, jim bo vera prazna, le zbirka naukov in zapovedi in obredov, ne pa življenjska celota. Zato pridejo na vrsto pridige o milosti in zakramentih; potrebna je javna beseda o zakonu in družini s posebnim ozirom na sedanje zmotno teorijo in prakso v tem vprašanju. V zvezi z zakramenti se priporočajo liturgični govori. Zlasti o praznikih je prav, da se pridigar pomudi pri skrivnosti tistega dne in izrabi razpoloženje, s katerim pridejo ljudje v cerkev. Odkar imamo slovenski obrednik, so še bolj olajšani liturgični govori, potrebni pa tudi, da ljudstvo razume obrede, ki jih gleda.

V kratkem torej naj bo vsebina naših pridig: 1. osnovne resnice o Bogu, Kristusu, odrešenju, cerkvi; 2. o grehu, božjih zapovedih, o pravičnosti in ljubezni; 3. o lepoti in potrebnosti verskega življenja, ki se kaže predvsem v evharističnem življenju, torej o sv. maši in obhajilu.

Oblika pridige. Vsebina je poglavitno, a tudi oblike ne smemo zanemarjati, ker od nje je velikokrat odvisen uspeh pridige. Kakšna naj bo oblika pridige za današnji čas? To je težko vprašanje, ki se ne da kar tako enotno rešiti. Vsi čutimo potrebo po reformi, po napredku. A kako in kaj, si še vedno ne moremo priti na jasno. Gospodje, ki so tvarino obravnavali, so se trudili, kako bi na to vprašanje zadovoljivo odgovorili, a so sami čutili, da kaj posebnega novega, splošno veljavnega ne morejo podati. Glede oblike mora biti napredek pridigovanja v tem, da večnim resnicam damo novega izraza, nove zveze z življenjem. Težko je splošno govoriti o obliki, ker je individualna; ni vsak način za vsakega. Neke splošne zahteve pa lahko postavimo: Jasna mora biti pridiga; zato pa je na vsak način potrebna neka razdelitev, čeprav se ne držimo stereotipične stare homiletične forme. Resnice moramo nazorno povedati v besedi sodobnega človeka, ki se čisto svojsko izraža (cfr. športno reportažo!). S tem vzbudimo pozornost tudi seda-

njega, v zunanost razlitega človeka. Jezik naj bo lep, pa preprost, stavki kratki; upoštevati moramo izobrazbo poslušalcev in zakone logike in psihologije. Pridiga naj se karmoč naslanja na sv. pismo in zgledi naj bodo iz sedanjega življenja. Pri prednašanju se varujmo pridigarskega tona, ampak naj se pridiga vrši bolj v obliki razgovora in pazimo na to, da vedno ohranimo komunikacijo s poslušalci.

V pridigi naj ima prvo mesto pozitivni nauk, konstruktivno delo; s tem se že indirektno tudi zmote pobijajo; potem šele pride polemika. Ni dobro, če bi vedno tožili samo o sedanjih slabih časih, češ da ni na njih ničesar dobrega. Vzbujati moramo zaupanje v Boga, v njegovo milost in pomoč. Pridiga mora dvigati ljubezen do Boga, ne pa samo povzročati strahu. Pokažimo pozitivno stran, lepoto čednosti, svetosti, izpolnjevanja zapovedi, da se bodo ljudje zavedali, da naša vera ni nekaj neživljenjskega, nazadnjaškega, ampak vera junakov. Na ta način bodo verniki dobili jasnost, ki je potrebna, ker prihajajo časi, ko bodo morali verniki za vero tudi trpeti; to pa bodo mogli le tisti, ki se bodo dobro zavedali, kaj jim vera pomeni.

Pridiga mora biti dobro pripravljena; k pripravi spada tudi molitev in meditacija in ljubezen do stvari. Dobro poznanje sv. pisma, solidna dogmatična podlaga, nazorni govor in dobro poznanje vernikov mora ostvariti pridigo, ki bo živa, polna zanosa, mladostna in privlačna.

Navsezadnje pa ima vsaka pridiga korenine svojega življenja v govorniku samem. Kdor hoče ljudem podajati živo resnico, jo mora najprej sam v sebi doživeti; šele potem bo tudi za vernike spremljiva. Zgled za to je arski župnik sv. Janez Vianney, ki je preprosto govoril, sveto živel in je vso župnijo versko prenovil.

II. »Nauki in navodila enciklike papeža Pija XI. „Ad catholici sacerdotii“ z dne 20. dec. 1935« je bil glavni referat na jesenski pastoralni konferenci. V dobi, ki zahteva od duhovnika trdne svetosti, pripravljenosti na vse žrtve, ki jih zvestoba Kristusu in Cerkvi terja, in zaradi izrednih nevarnosti skrajne požrtvovalnosti, ni zadosti, da smo duhovniki to važno encikliko enkrat prebrali in predebatirali. Navodila njena nam morajo biti stalno vodilo. Zato prav zelo priporočam, da ne rečem naročam, da bi se na vsaki sodalni konferenci za uvod prebral odlomek iz te enciklike, da se tako obnovi v nas spomin na prevažne in sodobne nauke pokojnega papeža. Isto so hvalevredno mnoge konference že sklenile.

Se posebej opozarjam na to, kar okrožnica govori o skrbi za duhovske poklice, kako jih vzbujati, kako varovati. Velike važnosti je to. In mi duhovniki se moramo pred vsemi zanimati za to, da bo v škofiji vedno dosti duhovskih poklicev, kolikor jih škofija potrebuje, pa tudi za obširno misijonsko polje katoliške Cerkve naj se še mnogo več poklicev v našem ljudstvu vzbudi. Papež opozarja na veliki pomen katoliške akcije pri skrbi za duhovske poklice. Izkušnja v naši škofiji potrjuje papeževo misel. Da je naše bogoslovno seme-nišče, hvala Bogu, polno, lahko rečem, prepolno, je v prvi vrsti zasluga dijaške katoliške akcije, ki je mnogo poklicev vzbudila, še več pa jih v viharji mladostni dobi ohranila.

III. Moralno snov, Casus na pomladanski, in referat »Doctrina catholica de liceitate et ambitu dominii privati exponatur« na jesenski pastoralni konferenci, so gospodje tudi temeljito obravnavali.

a) Casus je zahteval študij o denarnem posojilu, o upravičenosti obresti, o odplačevanju kapitala in obresti, kakor tudi vprašanje o denarni inflaciji. Po večini so vsi referentje na vsa vprašanja točno in prav odgovorili. Aliena samega so pa nekateri strožje, drugi milejše sodili. Restrictio mentalis v tem slučaju gotovo ni bila upravičena in je Alien v tem grešil. Glede vrnitve posojila, plačila obresti in povrnitve škode pa moramo razločevati: če sta upnik

in dolžnik dogovorila rok odplačila in je dolžnik, dasi je imel denar, hote in prostovoljno odlašal z odplačilom preko dogovorjenega roka, je kriv škode, ki jo ima upnik zaradi inflacije, ki je medtem nastala, in je dolžan škodo povrniti. Če pa je inflacija nastopila pred dogovorjenim rokom, ex iustitia ni dolžan drugega, kot vrniti posojeno vsoto in obresti, čeprav se je vrednost denarja zmanjšala, ker ni on kriv nastale škode. (Nekateri moralisti pa menijo, da sta v tem slučaju oba, upnik in dolžnik, ex caritate dolžna, da proporcionalno nosita nastalo škodo.)

b) Pri referatu o zasebni lastnini so referentje poleg moralke prav dobro uporabili socialne okrožnice »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno«. Treba je jasno poznati katoliški nauk o tem vprašanju, ker kolektivizem obsoja lastninsko pravico, liberalizem pa zagovarja samovoljno uporabo zasebne lastnine brez obzira na občestvo.

Omenjeni okrožnici jasno dokazujeta, da je lastninska pravica utemeljena v človekovi naravi in sankcionirana po božjem razodetju, da pa ima poleg individualnega tudi socialen značaj, kar urejuna pravičnost in ljubezen. Država, ki mora skrbeti za dobrobit podanikov, pa mora zasebno lastnino ščititi, jo krepiti in tako usmerjati, da koristi tudi obči blaginji.

Človek je oseba, suveren vseh zgolj tvarnih stvari. Svoje jih imenuje in rabi jih kot sredstvo v službi svojega smotra vse po naravnem pravcu, ki je božje pravo. Kot oseba ima človek dolžnosti, a ima tudi pravice in okoliščine, ki mu jih brez krivde ne more nihče kratiti in kršiti. Večni zakon čuva te pravice. — Vendar človek ni absoluten; oseba je, a zadosten sam sebi ni. Človek potrebuje drugih, da z njimi skupno ustvarja svoj smoter. Zato mu je dala priroda socialnost. Kakor pravice in dolžnosti človeške osebnosti, tako uravnava tudi odnose socialnosti večni zakon. Iz njega zajemajo moč vsi socialni zakoni.

Človek je torej upravičen lastnik zasebnega imetja po naravnem pravu, toda ne absoluten in ne neomejen. Če mu zakon pravice priznava zasebno lastnino, mu pa zakon ljubezni nalaga dolžnost dobrodelnosti. Nekrščanski je torej absolutni individualizem in kapitalizem, ravno tako nekrščanski absolutni socializem, kolektivizem in komunizem. Današnji komunizem pa toliko bolj, ker stoji na verski zmoti, ki zanika človekov posmrtni smoter in trdi, da je edini človekov namen raj na zemlji, zato tudi preganjanja vsako verstvo kot »strup«, zato vselej plane najprej po tem, kar je verskega in božjega.

V Ljubljani, dne 15. julija 1939.

† Gregorij,
škof.

61.

Pastoralne konference v l. 1937.

Predpisani pastoralni konferenci sta se vršili v vseh dekanatih o pravem času in po predpisih. Gospodje so se skoro polnoštevilno udeležili konference in so hvalevredno sodelovali zlasti v debati. Razen prav malo izjem so vsi gospodje, ki so v to obvezni, podali pismene referate o predpisani tvarini. Referate so temeljito izdelali, ker so se zavedali, da je obravnavana tvarina obeh konferenc prevažna ravno za naše čase in razmere.

I.

a) Na pomladanski konferenci je bil glavni referat: »Nevarnost komunizma in obramba pred njo.« Komunizem je svetovna nevarnost za krščanstvo, za krščansko kulturo in človeško družbo sploh; saj jemlje človeku svobodo, osebi dostojanstvo, zanika vsako avtoriteto, zlasti pa božjo;

zakon in rodbina, celica človeške družbe, mu je svetna zadeva. — O veliki nevarnosti komunizma smo vsi prepričani, ker poznamo njegovo bistvo in njegove namene. Iz tega spoznanja se nujno zbudi hotenje za obrambo. Dolžnost vseh, ki spoštujejo človekovo dostojanstvo, je boj zoper komunizem.

Da pa bo boj smotrni in uspešen, je najprej treba spoznati vzroke, zakaj se komunizem tako hitro širi; ker le tedaj moremo uporabiti primerna protisredstva. — Poglavitni vzrok širjenja komunizma moramo iskati v tem, da je svet nasplošno zmaterializiran, z ničemer zadovoljen, tako zdaj po svetovni vojni, kot je bil po vsaki veliki katastrofi v svetovni zgodovini. To nezadovoljnost zna komunizem kaj dobro zase izrabiti. Težko je življenje versko mlačnega, nevednost in zmedenost v socialnih vprašanjih je vsesplošna, pa pride komunistični agitator, ki s premeteno agitacijo in varljivimi obeti vabi v svoje vrste in obljublja raj na zemlji.

Komunizem napreduje, ker se širi tajno, ker izrablja upravičene zahteve v svoje protiverske namene, ker vsakogar, ki hoče delavstvu resnico povedati, proglašajo za zagovornika kapitalistov in krivic; ker nastopa z dvojno taktiko; drugače, če je na oblasti, drugače v opoziciji. — Pri nas je komunizmu v pomoč še brezposelni inteligenčni naraščaj (ki je sicer res vsega pomilovanja vreden), ki se ne hote postavlja za voditelja nezadovoljnih.

Obramba proti komunizmu. Kdo in kako naj pomaga? Edino uspešno sredstvo je temeljita verska in npravstvena obnova. V ljudeh moramo ubiti duha materializma. To pa je predvsem naloga duhovnika. Ljudje potrebujejo temeljitega pouka. Zato pridigajmo o strahotni nevarnosti brezboštva, o načelih, metodah in propagandnih sredstvih komunizma. Kažimo resnico tudi v socialnem vprašanju. Zato pa moramo sami imeti o komunizmu točne pojme in jasno sliko. Ne smemo pretiravati in posploševati. Priznajmo, kar ima komunizem dobrega, a poudarimo, da so itak krščanske zahteve, ki si jih je komunizem od zdravega razuma in krščanstva izposodil in jih za svoje prodaja. Pogosto razlagajmo papeževe socialne okrožnice.

Pojdimo med delavce, zanimajmo se za njih razmere, pomagajmo, kolikor le moremo, podpirajmo po vseh močeh dobrodelnost, sami pa bodimo zgled skromnosti, pa bomo pridobili zaupanje, in naše besede o vrednosti duše, o odpovedi in ljubezni, o socialni pravičnosti bodo naše pripravljena srca.

Duhovnik mora svoje ljudi poznati. Imeti mora seznam komunistov v župniji, izolirati voditelje, da ne bodo imeli vpliva na farane, paziti, da se ne vtihotapijo v naša društva. Budno pazimo na tujce, ki prihajajo v župnijo, pa tudi na izseljence, ki se vračajo domov.

Poživimo med ljudmi duha molitve. Molitev je naše zmagovito orožje. Značilno je, da je ravno v teh bojnih časih s komunizmom premalo res pobožne molitve.

Veliko nalogo v boju zoper komunizem ima Katoliška akcija. Naloga apostolov KA je izobraževati člane iz posameznih stanov za posamezne stanove v borbi za Boga. KA bo prirejala predavanja in organizirala tečaje v ta namen.

V izdatno pomoč duhovniku in KA pa mora biti časopisje, v katerem pa naj ne bo toliko napadanja kot pozitivnega dela. Torej zopet naša dolžnost širiti dober tisk.

Komunizem se je z vso silo vrgel na mladino. Zato varujmo mladino. Vabimo jo v naše mladinske organizacije. Tu pa bodimo pazno na straži; zakaj čim se organizacija številčno širi in močna postaja, je nevarnost, da se notranje poplitvi. Zato pa skrbimo, da bodo naše organizacije strogo po svojih pravilih v popolni disciplini vzgajale svoje člane k delavnosti, borbenosti in samopremagovanju.

Največ uspeha upa komunizem doseči pri srednješolskih dijakih, in popolnoma preračunano. Saj tu se stekajo bodoči inteligenčje in voditelji iz vsega

naroda, iz mest, dežele in delavstva. Zato pazimo zlasti na srednješolsko mladino. Pravkar je ministrstvo dovolilo, da sme Zveza fantovskih odsekov razširiti svoj delokrog tudi na srednješolce. Sedaj je čas in naša naloga — katehetov — profesorjev kot župnikov, da čim več dijakov zajamemo v našo mladinsko organizacijo.

Za uspešen boj zoper komunizem nam je pa najbolj potrebna edinost. Živimo v težkih časih s temno bodočnostjo. Živimo po navodilih Cerkve, bodimo edini z njo. Postaviti moramo idejo proti ideji, akcijo proti akciji, organizacijo proti organizaciji v tesnem sodelovanju z avtoriteto, s hierarhijo.

b) V »Razgovoru o načinu zbiranja za Baragovo semenišče« so gospodje splošno utemeljevali potrebo novega semenišča in iskali potov, kako bi v danih razmerah mogli v svojih župnijah zbrati predpisano vsoto. Ponekod so tožili nad veliko revščino. Res je danes veliko revščine, pa še več pomanjkanja zavesti dolžnosti, ki jih imajo verniki do Cerkve. Zato je tudi v tem oziru treba vernike poučiti, pa jih vzgajati k samoodpovedi in darežljivosti. Le večkrat govorimo o tem in nazorno pokažimo, koliko denarja ljudje po nepotrebnem zapravijo. Če je rečeno, da pride na vsakega farana po 1, 2 ali 3 dinarje, ni razumeti tako, kot da bi prav vsaka oseba morala natančno toliko prispevati, ampak je to le številka, s katero se zračuna skupna vsota za vso župnijo, ki naj jo župnik po svoji iznajdljivosti in uvidevnosti skuša doseči. Jasno je, da mnogi siromašni farani ne bodo mogli dati toliko ali pa nič, zato bodo pa premožnejši dali toliko več, da se vsota doseže.

Ribniška dekanija je kot svoj sklep osvojila obširen načrt g. svetnika Merkuna, potem katerega bi se moglo priti do znatnejših sredstev za Baragovo semenišče. Za ta načrt se iskreno zahvaljujem in ga bom v vsem, kar je v danih razmerah izvedljivo, skušal izpeljati. — Sicer naj se pa gospodje pri zbiranju kar mogoče ravna po navodilu Škof. lista 1936, str. 101.

II.

a) Na jesenski pastoralni konferenci je bil na dnevnem redu referat: »Skrb za bolnike po določenih cerkvenega zakonika in po navodilih rimskega obrednika (Naslov V, pogl. IV.).« Gospodje referenti so zakonik in obrednik prav lepo razložili in zraven dodali navodila iz lastne prakse in naših domačih potreb. Debata je bila povsod zelo živahna, kar priča, da se gospodje zavedajo, da je ravno skrb za bolnike zelo važen del pastoralcije. Trije razlogi naj nagibajo duhovnika, da rad obiskuje bolnike: 1. človek je najbolj potreben duhovnikove pomoči, ko vidi pred seboj odprta večna vrata; 2. bolnik je bolj sprejemljiv za dobro besedo kot zdrav človek; 3. duhovnik pri takih obiskih spozna ljudi, ker ima vstop v družine.

Zato nikdar ne odlašajmo, če nas kličejo k bolniku. Voditi nas pa mora pri teh obiskih ljubezen in apostolska gorečnost, pa tudi modrost in previdnost.

Omenim naj še nekatere posameznosti, ki jih ne smemo prezreti: Pridigajmo o bolezni, molimo za bolnike, tudi na prižnici; pri previdevanju se točno držimo obrednika in molimo razločno. V svetne zadeve bolnikov se ne vtikajmo, opozorimo pa na oporoko, kadar je treba. Posvečajmo skrb revežem, ki hodijo po hišah. Imejmo evidenco bolnikov, ki so v kakem mestu v bolnišnici ali ubožni hiši. Obvestimo profituberkulozno ligo, če je treba kako hišo dezinficirati.

Hvalevredno so gospodje priporočali, naj pospešujemo »Apostolstvo bolnikov«, pobožno zvezo, ki je bila ustanovljena 21. julija 1936 in ima svoj sedež v kapeli Zdravstvenega doma v Ponikvah.

b) Casus so skoro vsi gospodje, ki so v to obvezni, prav temeljito obravnavali. Tudi debata je bila ponekod prav živahna. Saj je povzet iz naših socialnih razmer. Za rešitev casusa je bil potreben globok študij papeževih socialnih

okrožnic. Na vprašanje, kakšna plača je pravična, so vsi enako in prav odgovorili. O ravnatelju Simonu je pa sodba različna: nekateri mu prisojajo subjektivno krivdo in ga zato obvežejo restituirati, vsaj delno, ker je on samo ravnatelj in ne odločuje sam, ampak tudi delničarji; drugi ga pa oproste subjektivne krivde in zato tudi restitucije. V sodbi, kako mora ravnati v bodoče, se pa vsi ujemajo.

V Ljubljani, dne 20. septembra 1939.

† Gregorij,
škof.

62.

Razne objave.

Zamenjan ciborij. Po kongresu Kristusa Kralja je nekdo vzel napačen ciborij. Iskani ciborij je graviran, ostali pa je cizeliran (z vzbočenimi okraski). Gospodje, ki so ciborije posodili, naj pogledajo, če imajo pravi ciborij, in kdor napačnega najde, naj ga brez zamude pošlje škofijskemu ordinariatu.

Jaslice. Za izdelovanje jaslic v cerkvah se priporoča Konrad Seifert, Ljubljana, Cesta na Loko 2.

Raziskavanja. Matičnim uradom se naroča, da pregledajo matice in pošljejo škof. ordinariatu sledeče listine, spisane v slovenskem jeziku in pravilno kolkovane: Poročni list Homerja Christofidis in Luize Trobitz. — Roj. in krstni list Antona Benčič, roj. okrog 1807 v okraju Litija. — Roj. in krstni list Jozefe Jenko, roj. 4. jan. 1814. — Poročni list Valentina Dobnikar, por. okr. 1840. — Poročni list Petra Droll in Marije Sever, por. pred l. 1855, ter roj. in krstni list Mateja Droll, roj. 21. sept. 1802. — Poročni list Antona Železnik in Marije Svetic. — Roj. in krstni list Herte Schöber, roj. 3. jul. 1938. — Roj. in krstni list Jožefa Schlegel, roj. 20. marca 1794. — Poročni list Franca Korbar in Marije Perne, por. 2. sept. 1901. — Poročni list Ignacija pl. Kleinmayer in Viljemine Raab, por. okr. 1820. — Roj. in krstni list Jere Lampret, roj. 24. jan. 1815. — Roj. in krstni ter poročni list Jožefa Kraus, roj. okrog 1800, in Uršule Vidmar, roj. okr. 1806. — Roj. in krstni list Katarine Verderber, roj. okrog 1800, Antona Prosen, roj. okr. 1800, Marjete Rozman, roj. okrog 1815, ter poročni list Antona Prosen in Marjete Rozman, por. pred 1835. — Poročni list Franca Železnik in Uršule Cimerman, por. okr. 1835; roj. in krstni list Franca Železnik, roj. pred 1818; roj. in krstni list Uršule Cimerman, rojene pred 1823; poročni list Antona Železnik in Helene Bizjak, por. 1866; roj. in krstni list Antona Železnik, roj. 1822, in Helene Bizjak, roj. 1844; por. list Antona Eržen in Helene Žuntar, por. pred 1800; roj. in krstni list Antona Eržen, roj. pred 1778, in Helene Žuntar, roj. pred 1780; rojstne in krstne liste: Elizabete Zupančič, roj. okr. 1851; Ane Šolar, rojene 1769; Marjete Feisskorn, roj. 1820, in Antona Kos, roj. okr. 1810.

Slovstvo.

Poppe-Oberstar: Vzgajajmo evharistično! Evharistična metoda. Napisal dr. Edvard J. M. Poppe, prevel in uvod napisal p. Kolomban Oberstar, S. O. Cist. Groblje 1939. Založili »Božji vrelci«. — Knjigo, ki je prevedena skoraj že v vse jezike, je toplo pozdraviti, ko je izšla tudi v našem slovstvu. Vsakemu vzgojitelju bo vir in pobuda novih metod zlasti za vzgojo mladine.

Stanko Žakelj, C. M.: Kristusova osebnost kot kriterij za njegovo božje poslanstvo. Veljavnost kriterija in njegov pomen za današnji čas. Inavguralna disertacija. Ljubljana 1939.

Dr. A. Odar: **Cerkvene določbe o tisku.** Naša pot XVIII., XIX., XX., 1939. Str. 344. Cena za vezan izvod 46 din. — Knjiga ima tri dele. Prvi del (str. 1—74) popisuje pomen cerkvene cenzure in prepovedi knjig ter njeno zgodovino. V jasnem pregledu nam prikazuje, kako so se razvijale cerkvene določbe o knjigi od časov apostola Pavla do trideskega indeksa, ki predstavlja prvi splošni cerkveni tiskovni zakon, ter do konstitucije Benedikta XIV. »Sollicita ac provida« iz l. 1753, ki je uredila postopek pri cenzuriranju knjig, in konstitucije Leona XIII. »Officiorum ac munerum«, ki je ob koncu prejšnjega stoletja znova uredila cerkveno tiskovno zakonodajo. — Drugi del prinaša na 138 straneh veljavne cerkvene določbe o tisku. To so zlasti kan. 1384—1405 v cerkv. zak. in razni odloki cerkvenih oblastev, ki so bili izdani po l. 1918. Vse določbe so podane v slovenskem prevodu z obširno razlago. Ta del ne govori le o cenzuriranju in prepovedovanju slabega tiska, marveč prinaša tudi določbe o cerkvenem, verskem in katoliškem tisku, potem ko točno opredeli ta trojni tisk. — V tretjem delu se bavi knjiga z indeksom. Najprej popiše, kaj je »index librorum prohibitorum« in kakšna je njegova veljava. Nato govori o odlokih, ki prepovedujejo »opera omnia«, in našteva vse pisatelje, katerih »vsa dela« so obsojena, nakar popisuje knjige, obsojene v papeških pismih. Potem označuje pisatelje in knjige, ki so na indeksu. Sledi seznam vseh knjig, ki so bile obsojene in uvrščene v indeks v letih 1900—1938. Nato pisatelj podaja očitke proti indeksu in jih zavrača. Ob koncu knjige je podan seznam pomembnejših knjig, ki so na indeksu. V indeksu se knjige vrste po abecednem redu pisateljev, v tej knjigi pa so naštet najprej vsa leposlovna dela (nad 100 pisateljev), vsa dela filozofov (okrog 50 pisateljev) in bolj pomembna ter znana teološka, zgodovinska, pravna in druga dela (nad 170 pisateljev). — Knjiga podaja v sistematični obliki vse, kar mora izobražen katoličan, zlasti pa duhovnik vedeti o cerkvenih določbah glede tiska. Pisana je strokovno, a toliko poljudno, da jo bo mogel s pridom brati vsak izobražen katoličan. — Škofijski ordinariat dovoljuje, da se knjiga nabavi na cerkvene stroške za župni urad. Naroča se pri škof. ordinariatu v Ljubljani.

Knjižice salezijanske družbe: št. 136: Kristus kraljuj; št. 137: Prst božji; št. 138: Na braniku; št. 139: Bog in človek; št. 140: Našim ministrantom. — Priporočamo!

Konkurzni razpis.

Z okrožnico z dne 25. avgusta 1939, št. 3845, sta bili z zaključnim rokom do 1. oktobra 1939 razpisani župniji: Lučine v loški dekaniji in Prežganje v litijski dekaniji.

S tem se razpisujeta župniji: Trnovo v Ljubljani, stoječa pod patronstvom ljubljanskega mestnega magistrata, in Hotedršica v vrhniški dekaniji. Rok za ti dve župniji je 31. oktober 1939.

Pravilno spisane in opremljene prošnje je poslati na škof. ordinariat v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 21. septembra 1939.

† Gregorij,
škof.

65.

Škofijska kronika.

Cerkveno odlikovanje. Za škof. duhovnega svetnika je bil imenovan Janez Štrukelj, župnik v Polhovem Gradcu.

Škof. ordinariat. Imenovana sta bila: Franc Belec, profesor Zavoda sv. Stanislava, za knjigovodjo škof. ordinariata, in dr. Alojzij Pollak za škof. tajnika in kaplana.

Zavod sv. Stanislava. Za prefekta sta bila imenovana Anton Stopar, kaplan v Kočevju, in Filip Žakelj, kaplan v Sostrem.

Umeščena sta bila: Anton Žnidaršič, žup. upravitelj na Topli rebri, dne 8. avgusta 1939 na župnijo Žalna, in Kristijan Cuderman, žup. upravitelj v Hotiču, dne 19. septembra 1939 na župniji Rateče.

Podeljene so bile župnije: Zapoge Jožefu Cudermanu, kaplanu pri Sv. Petru v Ljubljani (umeščen dne 31. avgusta 1939); Bučka Ivanu Hrovatu, žup. upravitelju v Zaplani; Kresnice Jožefu Stupici, župniku na Prežganju; Trstenik Ivanu Poljancu, župnemu upravitelju v Lučinah.

Gimnazije v Ljubljani. Verouk na I. drž. realni gimnaziji je prevzel Anton Anžič, profesor III. drž. realne gimnazije; na drž. ženski realni gimnaziji pa Janko Sedej, suplent I. drž. realne gimnazije. Za honorarne veroučitelje so bili imenovani: dr. Janez Jenko, prefekt Zavoda sv. Stanislava, in Janez Oražem, kaplan v Šmihelu pri Novem mestu, za III. drž. realno gimnazijo; Marijan Kremžar, kaplan v Trnovem v Ljubljani, za I. drž. realno gimnazijo.

Imenovani so bili: Karel Matkovič, kaplan v Trnovem v Ljubljani, za upravitelja te župnije; Franc Mate, kaplan v Podzemlju, za upravitelja župnije Mozelj; Jožef Rott, kaplan v Dolu pri Ljubljani, za upravitelja župnije Hotič, in Franc Kolenc, župnik v Hinjah, za so-upravitelja župnije Topla reber.

Premeščeni so bili kot kaplani: Metod Mikuž iz Mengša v Kočevje; Anton Petrič iz Mirne peči v Mengeš; Mirko Gande iz Borovnice v Sostro; Ivan Pavlin iz Litije k Sv. Petru v Ljubljani; Franc Mihelič iz Škocjana pri Mokronogu v Litijo; Ignacij Štrancar z Breznice v Moste v Ljubljani; Mihael Žnidar iz Leskovca pri Krškem na Breznico; Jožef Pokorn iz Radeč pri Zidanem mostu v Leskovec pri Krškem, in Franc Tom iz Št. Ruperta v Radeče pri Zidanem mostu.

Nameščeni so bili kot kaplani: Franc Ambrožič v Podzemlju, Franc Cvar v Št. Rupertu, Marijan Kremžar v Trnovem v Ljubljani, Stojan Novak v Domžalah, Franc Rozman v Škocjanu pri Mokronogu, Ivan Skvarča v Mokronogu, Kristijan Stolbičar v Mirni peči, Anton Vukšinič pri D. M. v Polju, p. Mavricij Teraš, O. M. Cap. v Krškem in p. Pavel Verderber, O. Teut. v Metliki.

Župnija Marijinega Oznanjenja v Ljubljani. Imenovani so bili: P. Krizostom Sekovanič, O. F. M., za župnega upravitelja; p. Benvenut Winkler, O. F. M., in p. dr. Stanko M. Aljančič, O. F. M., za kaplana; p. Tarzicij Toš, O. F. M., in p. Pegalij Majhenič, O. F. M., za subsidiarja.

V kler ljubljanske škofije je bil sprejet Franc Ambrožič, duhovnik šibeniške škofije.

Upokojena sta bila: Janko Borštnar, župnik v Hotedršici, in Jožef Gostiša, župnik na Sinjem vrhu.

Ordinacije. Višje redove so prejeli: Subdiakonat dne 15. januarja, diakonat dne 26. marca in prezbiterat dne 2. julija 1939: bogoslovci V. letnika: Franc Cvar, Stanislav Erzar, Melhior Golob, Marijan Kremžar, Janez Lavrih in Franc Rozman; Tomo Žuvič iz krške škofije; fr. Pavlin Heybal in fr. Mohor Horvat, oba O. F. M.; Karel Ceglar, Pavel Drgon, Franc Hudeček, Štefan Krajčovič, Franc Oražem, Peter Rajtar, Franc Rigler, Jožef Volek in Ludvik Žagar, vsi Soc. Sal. — Subdiakonat dne 12. marca, diakonat dne 26. marca in prezbiterat dne 2. julija 1939: bogoslovec V. letnika: Stojan Novak; Jurij Valastyan iz banatske apostolske administrature; Franc Kostka in Avguštin Moncman, oba Soc. Sal. — Diakonat dne 12. marca in prezbiterat dne 2. julija 1939: fr. Stanislav Weddemann, O. Cart. — Diakonat dne 26. marca in prezbiterat dne 2. julija 1939: fr. Metod Krajnc, O. Teut. — Subdiakonat dne 6. avgusta in diakonat dne 13. avgusta 1939: bogoslovec V. letnika: Ferdinand Babnik. — Diakonat dne 13. avgusta in prezbiterat dne 23. septembra 1939: Franc Jakše, Soc. Sal. — Diakonat dne 10. septembra in prezbiterat dne 23. septembra 1939: bogoslovec Jožef Žabkar. — Samo prezbiterat dne 2. julija 1939: bogoslovec V. letnika: Anton Hočever.

Umrl je: Janko Cegnar, župnik v Trnovem v Ljubljani, dne 9. septembra 1939 v starosti 52 let. — Naj v miru počiva!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 25. septembra 1939.

† **Gregorij,**

škof.

Jože Jagodic,

škof. kancel.

Vsebina: 52. Papeško pismo za kongres KK. — 53. Resolucije VI. mednarodnega KKK. — 54. Papežev blagoslov po radiu. — 55. Molitve za mir. — 56. Misijonski praznik. — 57. Letošnji praznik KK — zahvalni dan. — 58. Zborovanje duhovnikov. — 59. Mašni štipendij za binacijo. — 60. Pastoralne konference I. 1936. — 61. Pastoralne konference I. 1937. — 62. Razne objave. — 63. Slovstvo. — 64. Konkurni razpis. — 65. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (**Ignacij Nadrah**). — Odgovorni urednik: **Jože Jagodic**.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (**Jože Kramarič**).